

СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ У ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ ЄС

Мамутова Діана Сергіївна

студентка групи УМК-61

факультету МEB та ТБ

ХНУ ім. В.Н. Каразіна

dianamamutova13@gmail.com

Соціальні комунікації як суспільно-політичний феномен в інформаційній сфері Європейського Союзу відображають явища і події навколишнього світу, духовну й культурно-просвітницьку діяльність людства, створюють можливості для програмування і трансформації дійсності з урахуванням інтересів усіх держав і міжнародної спільноти в цілому. Водночас інформація набула характеру глобальної, міжнародної проблеми та виступає одним із значущих складників для суспільства загальноєвропейських проблем.

Протягом XX століття інформаційний чинник послужив рушійною силою глибоких змін, яких зазнавала людська цивілізація протягом усього свого існування: завдяки йому світ було об'єднано в єдину систему, яка тепер синхронно функціонує в режимі реального часу. Таке об'єднання міжнародного співтовариства має здебільшого формальний характер, однак існують реальні перспективи подальшого посилення міжнародного співробітництва завдяки засобам європейської комунікації [1].

Соціальні комунікації Європейського Союзу пов'язані із систематизацією інформаційних і комунікаційних потоків на європейському рівні. Сучасні інститути ЄС мають сотні різних видів присутності в соціальних мережах, в тому числі блоги, платформи і веб-сайти та соціальні мережі.

В даний час Європейський Союз використовує майже всі можливості, що надають соціальні медіа-канали, такі як Twitter, Facebook, Google+, Youtube, LinkedIn, Flickr, Periscope, Pinterest, Instagram, Spotify, Vimeo, VK.com та

різноманітні блоги. Соціальні мережі є дуже важливим компонентом медійної та комунікаційної стратегії Європейського Союзу.

Європейська комісія має офіційний Youtube канал під назвою "EU Tube", на якому діляться відеоматеріалами, а саме: парламентські дискусії, виступи з важливих питань порядку денного ЄС. Також на каналі публікують змістовні виступи за наступними темами: політика ЄС і актуальні культурні, політичні та економічні новини. Відео транслюється з субтитрами англійською мовою, щоб усім громадянам Європейського Союзу було легше зрозуміти зміст відео та бути повністю проінформованими.

У Європейського парламенту також є і аккаунт в Facebook, який користується великою популярністю. В мережі за цією сторінкою слідкують понад 3 млн. користувачів Facebook. Цікаво, що згадані відеоматеріали також доступні для перегляду в Facebook Європейської комісії. На цій сторінці можна знайти свіжі новини про поточні європейські проблеми та матеріали про важливі політичні, соціальні та екологічні питання світового значення. Крім того, на сторінці парламенту в мережі Facebook висвітлюються культурні заходи і здійснюється обмін інформацією з метою полегшення повсякденного життя людей.

Європейська інтеграція виявилася не лише політичним, але й комунікаційним викликом. Із метою подолання проблем взаємодії між громадянами Європи і Євросоюзу Європейська комісія зосередилася на проблемах комунікації, приділивши їм значну увагу, а комунікаційна діяльність посіла важливе місце у функціонуванні всіх європейських організацій і держав-членів ЄС.

Сучасна комунікаційна політика ЄС спрямована на використання як традиційних, так й інноваційних комунікаційних інструментів для просування позитивної репутації ЄС на міжнародному, загальноєвропейському та внутрішньодержавному рівнях, при цьому її реалізацію покладено на Європейську комісію, Європейську раду, Європейський парламент, Генеральний директорат з питань інформаційного суспільства, Генеральний

директорат з питань освіти і культури та інформаційні центри ЄС у країнах-членах.

Держави-члени ЄС в основному стикаються з двома проблемами: як забезпечити безпеку безпосереднім сусідам Європи та як збалансувати ресурси між Східною Європою, Північною Африкою та Близьким Сходом. З огляду на важливість виявлення постійних загроз безпеці ЄС, стратегічні комунікації виступають важливою частиною інституціалізованого механізму захисту внутрішньополітичного простору інтеграційного утворення та спрямовані на ефективну взаємодію з місцевим населенням.

Зарубіжний дослідник О. Восканян розглядає ЄС у складному переплетенні політико-комунікаційних взаємозв'язків, які визначають демократичність державоутворювального об'єднання. Автор дійшов висновків, що Євросоюзу необхідно розробити нове стратегічне бачення для подолання проблеми дефіциту демократії, забезпечення легітимності своїх дій та повноправної громадянської участі, що передбачає системний підхід з урахуванням особливостей медійної комунікації та використання можливостей інтерактивного комунікаційного потенціалу інтернет-середовища.

Формуванню позитивного іміджу ЄС перешкоджають сучасні внутрішні суперечки ЄС через наявність відмінностей у національних інтересах і різного розуміння спільної європейської політики у країн- членів ЄС та у зв'язку з тим, що й далі залишаються суперечності в партійних ідеологіях, що представляють різні групи інтересів у самих європейських країнах [1].

Комунікація повинна стати повноцінною політикою ЄС для служіння на благо громадян. Вона має спиратися на реальний діалог між людьми й політичними діячами і ґрунтуватися на живих дискусіях між самими громадянами. Для всіх суспільних прошарків повинно забезпечуватися право на чесну та повноцінну інформацію щодо Євросоюзу і мають бути надані гарантії, що їхні погляди й переживання почуті в європейських інституціях [4].

Процес інтеграції певної країни до ЄС не може бути універсальним, оскільки кожна країна напрацьовує власний, особливий алгоритм для успішної

інтеграції. Європейські інтеграційні процеси супроводжуються внутрішньоєвропейськими суперечностями, які уповільнюють подальше розширення ЄС. Дослідниця пояснює загострення перерахованих розбіжностей розширенням Європейського Союзу за рахунок держав Сходу Європи та зростанням кількості кандидатів на вступ до Спільноти. Через ці причини ЄС запроваджує жорсткіші умови вступу для претендентів на членство і суворіші вимоги для перевірки їхньої готовності з метою пригальмовування процесу євроінтеграції і мінімізації можливих негативних наслідків після вступу нових країн [3].

Таким чином, соціальні комунікації використовуються як суспільно-політичний інструмент для формування загальноєвропейської громадської думки щодо діяльності наднаціональних інституцій та інтеграційного утворення в цілому. У зв'язку з цим виявлено, що для ЄС актуальними наразі залишаються проблеми, пов'язані зі збільшенням громадської ролі інформації, забезпеченням персональних даних, гарантуванням безпеки конфіденційності інформації на національному та наднаціональному рівнях, оскільки соціальні медіа здійснюють значний вплив на систему формування загальноєвропейських цінностей, що потребує розробки стратегії управління інформаційними потоками у межах держав-членів ЄС та інтеграційного об'єднання.

Сучасна діяльність Представництв ЄС за кордоном спрямована на розробку програм у сфері комунікації та інформації з метою зміцнення позитивного сприйняття ЄС на міжнародній арені. У цьому контексті важливі рекомендації щодо пріоритетних напрямів розвитку інформаційної сфери ЄС були запропоновані в рамках дослідження «Аналіз сприйняття ЄС та європейської політики за кордоном» (2015 р.) в умовах формування оновленої глобальної стратегії ЄС. Зокрема, передбачається удосконалення інструментарію в сфері публічної дипломатії для забезпечення зовнішньополітичних цілей ЄС на рівні представництв у третіх країнах; формування системи моніторингу інформаційно-просвітницької діяльності ЄС за кордоном; розвиток цифрової дипломатії, що включає удосконалення

технічного забезпечення представництв ЄС та підвищення кваліфікації співробітників в сфері комунікацій; організація обміну досвідом представництв ЄС за кордоном із залученням мас-медіа, представлення експертної інформації про подолання європейських криз та активізацію діяльності в соціальних мережах [2].

Список використаних джерел:

1. Карпчук Н. П. Засади комунікаційної політики: досвід країн-членів Європейського Союзу: монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2015. 440 с.
2. Комунікативні тренди міжнародних відносин: монографія. К.: Центр вільної преси, 2016. 614 с.
3. Костенко, А. М. Інтеграція України до Європейського Союзу: суперечності та шляхи їх розв'язання: автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02 – політичні інститути та процеси. Суми: Сумський державний університет, 2010. 19 с.
4. Савич А. С. Європейські програми формування інформаційного простору ЄС. *Проблеми міжнародних відносин*. 2014. Вип. 9. С. 169–182.

Науковий керівник: Харченко Ігор Михайлович, кандидат технічних наук, доцент кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, старший науковий співробітник.